

Slobodan Perović

Odeljenje za filozofiju, Univerzitet u Beogradu

**Konferencija “Filozofija naučnog eksperimenta: izazov
filozofiji nauke”
Centra za filozofiju nauke na Univerzitetu u Picburgu**

Od 15. do 17. oktobra 2010. godine u organizaciji Centra za filozofiju nauke na Univerzitetu u Picburgu održana je konferencija na temu “Filozofija naučnog eksperimenta: izazov filozofiji nauke.” Na konferenciji se predstavilo više od dvadeset filozofa iz Evrope, Sjedinjenih Američkih Država, kao i Južne Amerike.

Prvi talas interesovanja filozofa nauke za ulogu i prirodu eksperimentisanja u nauci koji je započeo pre skoro tri decenije bio je reakcija na logičko-pozitivističko zanemarivanje eksperimenta usled isključivog fokusa na logičko-formalne i konceptualne aspekte naučnih teorija. Filozofi poput Iana Hakinga, Debre Mejo, Alana Franklina i niza drugih pokušali su da prevazidju pojednostavljeno razumevanje eksperimenta kao pukog instrumenta potvrđivanja naučnih teorija. Pokazalo se da su metode analize podataka kao i priroda interakcije između eksperimentatora i eksperimentalnog aparata integralni deo kako opravdanja naučnih teorija tako i puteva kojima se dolazi do otkrića (tj. konteksta otkrića i konteksta opravdanja, tradicionalnom terminologijom govoreći). Ova je konferencija okupila filozofe koji su nastavili tragom tog pokreta, poznatog kao “Novi eksperimentalisti”, pokazavši da su se interesovanja filozofa za ovu temu razgranala od tih prvih početaka, kao i da se odnos teorije i eksperimenta najbolje razumeva kao proces koji ide u oba smera, određivanjem teorijskih aspekata eksperimentima, i obrnuto. Nekoliko prezentacija se osvrnulo na zavisnost tog dvosmernog procesa od konteksta problema,

eksperimentalnih , pa i širih socijalnih uslova, kao i konteksta naučne discipline o kojoj je reč.

Konferenciji je prisustvovalo i na njoj se predstavilo nekoliko etabliranih filozofa nauke (Ronald Gir, Pol Teler, Deobora Mejo, Alan Frenklin) kao i brojni filozofi novije generacije, što je dovelo do plodne razmene ideja koja će se nastaviti i sledeće godine na Univerzitetu u Konstancu u Nemačkoj. Radne verzije prezentacija sa konferencije su dostupne na sledećem open-access modulu: <http://philsci-archive.pitt.edu/>.